

**TAPA VALLAVOLIKOGU
MÄÄRUS**

EELNÕU
25. aprill 2018 nr

Tapa valla tunnustusavalduste andmise kord

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõike 3 punkti 2 ja § 14 lg 1 alusel.

§ 1. Määruse reguleerimisala

Käesoleva korraga sätestatakse Tapa valla tunnustusavalduste liigid, nende kirjeldused ning andmise tingimused.

§ 2. Tunnustusavalduste liigid

Tapa valla tunnustusavalduste liigid on:

- 1) Tapa valla aukodaniku nimetus;
- 2) Tapa valla teenetemärk;
- 3) Tapa valla aasta tegu;
- 4) Tapa valla tänukiri;
- 5) tiitel "Kaunis kodu";
- 6) tiitel "Hea ema ja "Hea isa";
- 7) Tapa valla laste sündide tähistamine.

§ 3. Tapa valla aukodaniku nimetus

(1) Tapa valla aukodaniku (edaspidi aukodanik) nimetus antakse füüsilisele isikule erilise auavaldusena vallale osutatud pikaajalise väljapaistva tegevuse eest.

(2) Ettepaneku aukodaniku nimetuse andmise kohta võib esitada igakuks. Avaldus peab sisaldama teenete kirjeldust kandidaadi panuse kohta valla arengusse.

(3) Aukodaniku nimetus antakse välja sobiva kandidaadi leidmisel kord aastas ühele või mitmele isikule koos Tapa valla tänukirja (edaspidi tänukiri) ja hinnalise kingitusega, mille suuruse otsustab volikogu.

(4) Aukodaniku nimetuse andmise otsustab Tapa Vallavolikogu (edaspidi volikogu).

§ 4. Tapa valla teenetemärk

(1) Tapa valla teenetemärk antakse füüsilisele isikule Tapa vallale (edaspidi vald) osutatud teenete eest, milleks loetakse valda igakülgset arendavaid tegevusi kõikides eluvaldkondades, mis on tehtud ühe või mitme aasta jooksul.

(2) Teenetemärgi andmise otsustab volikogu.

(3) Teenetemärgi andmise ettepaneku võib teha volikogu liige, vallavalitsuse liige ja vallavanem. Avaldus peab sisaldama teenete kirjeldust kandidaadi panuse kohta valla arengusse.

(4) Teenetemärk antakse välja sobiva kandidaadi leidmisel kord aastas ühele või mitmele isikule koos tänukirja ja hinnalise kingitusega, mille suuruse otsustab volikogu.

§ 5. Tapa valla aasta tegu

(1) Tunnustusavaldus „Tapa valla aasta tegu“ antakse välja neljas kategoorias:

- 1) „Tapa valla aasta tegu“ haridus- ja noorsootöövaldkonnas;
- 2) „Tapa valla aasta tegu“ kultuuri- ja spordivaldkonnas;
- 3) „Tapa valla aasta tegu“ sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonnas;
- 4) „Tapa valla aasta tegu“ ettevõtlus- ja vabatahtliku töö valdkonnas.

(2) Tunnustusavalduse „Tapa valla aasta tegu“ andmisega jagatakse igas kategoorias valla poolset tunnustust füüsiliste või juriidilistele isikutele eelneval kalendriaastal tehtud teo või tegude eest, milles kandidaat on kaasa aidanud vastava valdkonna arengule vallas, maakonnas või üleriigilisel tasandil.

(3) Kandidaate tunnustusavalduse „Tapa valla aasta tegu“ andmiseks võib esitada igaiüks.

(4) Tunnustusavalduse „Tapa valla aasta tegu“ andmise otsustab vallavalitsus.

(5) Tunnustusavalduse „Tapa valla aasta tegu“ andmisega kaasneb erimeene ja tänukiri, mida jagatakse kõikides kategooriates üks kord aastas.

§ 6. Tapa valla tänukiri

(1) Tänukiri antakse tänuavaldusena füüsilistele või juriidilistele isikutele vallale osutatud teenete eest, milleks võib olla ürituse korraldamine, toetamine või muu tegevus.

(2) Avaldusi tänukirja andmiseks on õigus esitada igaiühel.

(3) Tänukirja andmise otsustab ja tänukirja allkirjastab vallavanem.

§ 7. Tiitel „Kaunis kodu“

(1) Tiitel „Kaunis kodu“ antakse Tapa valla haldusterritooriumil asuvale heakorrastatud objektile.

(2) Tiitliga "Kaunis kodu" tunnustamiseks korraldatakse igal aastal konkurs.

(3) Konkursi raames hinnatakse Tapa valla territooriumil asuvate kinnistute heakorda järgmistes kategooriates:

- 1) eramud;
- 2) kortermajad;
- 3) külad ja külaosad;
- 4) sotsiaal-, ühiskondlikud hooned ja rajatised; äri- ja tootmisobjektid.

(4) Konkursile võib kandidaate esitada igaiüks.

(5) Konkursi viib läbi ja selle tulemused kinnitab vallavalitsus.

(6) Konkursi võitja ei saa uuesti kandideerida enne kolme aasta möödumist.

§ 8. Tiitel "Hea ema" ja "Hea isa"

(1) Tiitli "Hea ema" ja "Hea isa" andmise eesmärk on väärtustada emadust ja isadust ning tunnustada ema ja isa rolli laste kasvatamisel.

(2) Tiitel antakse Tapa valla elanikust vastavalt emale ja isale, kes on tubli lapsevanem, kes on kodu, perekonna väärtustamisel, laste kasvatamisel eeskujuks teistele ja kasvatamas või kasvatanud üles tublid lapsed ning on tegutsenud silmapaistvalt ka kutse- või tegevusalal või ühiskondlikus elus.

(3) Tiitli võib anda ühele emale ja isale ainult ühe korra.

(4) Ettepaneku tiitli andmiseks võib igauks.

(5) Tiitli andmise korraldab otsustab vallavalitsus.

§ 9. Tapa valla laste sündide tähistamine

(1) Tapa vald tähistab igal valla tegevusaastal sündinud laste sünde. Laste sünnijärgne elukoht peab olema registreeritud Tapa valda.

(2) Lapsi ja nende vanemaid õnnitleb vallavalitsuse esindaja. Õnnitlemine toimub igal aastal emade ja isadepäevale pühendatud üritusel.

(3) Igale lapsele kingitakse meene.

§ 10. Tunnustusavalduste avalduste esitamine, avalduste kinnitamine ning tunnustuse andmise kord

(1) Kõikide (v.a laste sündide tähistamine) tunnustusavalduste liikide avalduste vormid ja konkursi "Kaunis kodu" korraldamise juhendi kinnitab vallavalitsus.

(2) Kõikide (v.a laste sündide tähistamine) tunnustusavalduste avaldused esitatakse vallavalitsusele.

(3) Tunnustusele esitavate avalduste esitamise tähtajad on:

1) aukodaniku nimetuse, teenetemärgi, „Tapa valla aasta tegu“ avalduse esitamise tähtaeg on iga-aastaselt 1. detsember;

2) avaldusi tänukirjadega tunnustamiseks võetakse vastu aastaringselt, kuid avaldus tuleb esitada hiljemalt 15 tööpäeva enne soovitud tunnustuse üleandmist;

3) tiitlile „Kaunis kodu“ avalduste esitamise tähtaeg on iga-aastaselt 15. juuni;

4) tiitlile Tapa valla "Hea ema" ja "Hea isa" avalduste esitamise tähtaeg on iga-aastaselt vastavalt 1. aprill ja 1. oktoober.

(4) Tunnustusavalduste liikidega nagu aukodaniku nimetus, teenetemärgi, „Tapa valla aasta tegu“, "Kaunis kodu", "Hea ema" ja "Hea isa" tunnustamise osas, korraldab vallavalitsus enne vastavate otsustajate poolt otsuse tegemist nominentide andmete täpsustamise ja loa küsimise isiku avalikuks esitlemiseks.

(5) Tapa valla aumärgi, teenetemärgi ning „Tapa valla aasta tegu“ erimeenete kujundused töötab välja ja kinnitab vallavalitsus.

(6) Tunnustusavaldusi jagatakse liigiti tähtpäevaliselt ja alljärgnevalt:

- 1) aukodaniku nimetuse, teenetemärgi, „Tapa valla aasta tegu“ tunnustamise osas iga-aastaselt Eesti Vabariigile pühendatud üritusel;
- 2) tänukirju antakse aastaringiselt valdkondlikel üritustel;
- 3) tiitel "Kaunis kodu" antakse Tapa linnapäeval;
- 4) tiitlid "Hea ema" ja "Hea isa" ja uute vallakodanikele meened antakse vastavalt emadepäevale ja isadepäevale korraldatud üritustel.

(7) Kõikide tunnustusavalduste liikide (v.a Tapa valla laste sündide tähistamine) osas võivad otsustajad kandidaatide mitteleidmisel jätta tunnustuse jagamata.

§ 11. Rakendussätted

(1) Vabariigi Valitsuse 05.01.2017 määruse nr 13 "Tamsalu valla ja Tapa valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995 määruse nr 159 "Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine" muutmise" alusel moodustus haldusreformi tulemusel Tamsalu valla ja Tapa valla ühinemisel uus omavalitsusüksus Tapa vald, kes on Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 92 lõike 2 alusel ühinenud omavalitsusüksuste õigusjärglane. Arvestades eelmärgitud ning haldusreformi seaduse § 16 lõiget 1 ja Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 14¹ lõikeid 4¹ - 4², tunnistada kehtetuks:

- 1) Tamsalu Vallavolikogu 17.12.2014 määrus nr 13 " Tamsalu valla tunnustuse avaldamise kord";
- 2) Tapa Vallavolikogu 31.05.2012 määrus nr 69 "Tapa valla tunnustusavalduste andmise kord";
- 3) Tapa Vallavalitsus 28.03.2013 määrus nr 2 "Konkursi "Kaunis kodu" reglement".

(2) Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

Toomas Uudeberg
Vallavolikogu esimees

Tapa Vallavalitsuse istungitel eelnõu menetletud: 28.03; 04. ja 11. 04. 2018.

Kooskõlastatud: jurist Margit Halop
 vallasekretär Piret Treial

Seletuskiri eelnõule " Tapa valla tunnustusavalduste andmise kord"

1. Määruse alus

Määruse Aluseks on KOKS, kohaliku omavalitsuse korralduse seadus, praegu kehtivad kahe valla tunnustamiskorrad ja senine aastatepikkune praktika (kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõike 3 punkti 2, KOKS § 14 lg 1 ja § 22 lg 1 p 5, Tamsalu Vallavolikogu 17.12.2014 määrus nr 13 " Tamsalu valla tunnustuse avaldamise kord", Tapa Vallavolikogu 31.05.2012 määrus nr 69 "Tapa valla tunnustusavalduste andmise kord" ja Tapa Vallavalitsus 28.03.2013 määrus nr 2 Konkursi "Kaunis kodu" reglement).

2. Määruse eesmärk

Käesoleva korra eelnõu sätestab Tapa valla uued tunnustamisliigid ja tavad. Hetkel kehtivad tunnustamiskorrad (nimetused mainitud rakendussätete all) on oma loomult erinevad, samas palju on ka sisulisi kattuvusi (nt tänukirjade andmine). Ühinenud vald tingib, et on vaja arusaamasid ühelt poolt ühtlustada, teisalt võiks kasutada juba väljakujunenud tavasid, millel on ka tugev ajalooline taust või nad on reaalsuses hästi toimunud. Samuti uurisime ka teiste omavalitsuste analooge, kuid peasjalikult keskendusime uue tunnustussüsteemi väljatöötamisel kahe ühinenud valla juba olemasolevatele kindlatele tavadele.

3. Määruse sisu jagatavad tunnustusavalduste liigid, korralduslikud nüansid, võrdlusanalüüs

Tunnustusavalduste liike on kokku 7. Võrreldes senise kahe vallaga on esimene neist ehk aukodanik nimetuse (§3) pigem omane eelmise Tapa valla traditsiooniga, kuid seda tunnustust võib sarnaselt endise Tamsalu valla puhul jagada volikogu kord aastas, senise Tapa valla 4 aastase tsükliga võrreldes. Kui Tamsalus oli tänuraha, mis oli karbi see olev erikujundusega medal, siis leidsime, et avalikel üritustel rinda kinnitav nähtav märk on staatusele kohasem ja ka nähtavam, sarnaselt nt Eesti Vabariigi Presidendi poolt, maakonna esinduste poolt jagatavate aumärkidega (OVL, riigimajad vms). Käesoleva seisuga on aukodanike tiitleid välja antud kahel korral kokku 4 isikule. Antud tunnustusavalduste liik olekski harva välja antav tunnustus, mille otsustajaks on volikogu. Avaldusi võetakse vastu samuti igal aastal.

Aumärgi kujunduse, nagu ka edaspidi teiste tunnustusavalduste liikide puhul, sh lisaks ka juhendid, (kui see on vastavalt tunnustusavalduse liigile vajalik nt konkurss "kaunis kodu"), avaldusblanketid jms kinnitab vallavalitsus. Uued kujundused aumärkide, teenetmärkide puhul töötame välja lähikuudel.

Teenetmärki (§ 4) kui sellist Tamsalul polnud, kuid Tapal oli ja neid on edukalt jagatud tuntud ja auväärt kodanikele kord aastas ühele või mitmele isikule, senise praktika kohaselt on see vahemik jäänud 1-5 jagatava teenetemärgini aastas, keskmiselt ca 2-3 märki aastas. Neid jagatakse samuti eriteenete eest, mis tehtud valla hüvanguks. Tegemist on valdkonnaülese tunnustamisliigiga, tema erinevus aukodaniku nimetuse osas on tema väiksem osatähtsus ja väiksem jagamissagedus. Tegu või teod võivad olla tehtud ühe või mitme aasta jooksul, mis annab hea võimaluse jagada seda ka inimestele, kellel on nõ elutöö tehtud.

Aasta tegu on Tapa valla vana tunnustusavalduse liigi "aastategija" modifikatsioon ja seda kahel põhimõttel. Tamsalul sellist tunnustusavalduse liiki polnud. Kui sisuliselt Tapa hetkel kehtivas määruses on 3 valdkonnaüleste kategooriat (isiku tegu, organisatsiooni tegu ja elutöö), siis uues versioonis on kokku 4 kategooriat, mis katavad vallas kõik olulised tegevusvaldkonnad (§ 5). Tegemist on paarisvaldkondadega, kuna igas valdkonnas eraldi ei

pruugi piisavalt igal aastal kandidaate olla, samas, kui neid on rohkem, oleme jätnud võimaluse jagada tunnustust paljudele ka ühe kategooriapaari osas. Samuti nimeline muudatus on loogilisem selle võrra, et see annab valdkonnapõhise tunnustuse osas võimaluse tunnustust saada peale füüsiliste isikute ka juriidilistel isikutel ehk organisatsioonidel, mis on ka praegu kehtivas korras olemas. Vaatamata muudatustele, jääb kehtima ligi 20aastane vana "aastategija" sisuline traditsioon, kuid tänu kaasajastamisele saab vald rohkem arv inimestele tunnustust pakkuda. Aasta tegu nimetuse andmise osas jagatakse tunnustust kord aastas ühel tegevusaastal tehtud teo või tegude eest ja on kaalult teenetemärgi saajast madalam oma teo sisulise kaalukuse osas.

Nii aumärgi, teenetmärgi, kui ka aasta tegu tunnustusavalduste liikide osas jagatakse tunnustust Eesti vabariigi aastapäevale korraldatud üritusel ja avalduste esitamise tähtaeg on 1. detsember. Kõik lisad (avaldusblanketid, kujundused) kinnitab Tapa Vallavalitsus. Otsustajad on vastavalt volikogu (au- ja teenetmärk), aasta tegu osas aga vallavalitsus. Viimase tunnustusavalduse liigi otsustusfunktsiooni pole mõistlik viia volikokku, kuna kandidaate on rohkem ja otsustusprotsess võib venida ebaotstarbekalt liiga pikaks, pealegi otsus mitte vastuvõtmisel, kaotab ürituse korraldamise jaoks väga väärtuslikku aega. Senise traditsiooni kohaselt on selle otsustuse teinud alati kas erikomisjon või eelarve- ja arengukomisjon, mille otsused on kinnitanud vastavalt kas vallavalitsus või volikogu. Kuna, aga senised otsustajad on öelnud, et ollakse rohkem "kummitempli" rollis, siis on siin otsuste langetamiseks mõistlik kasutada ilma komisjonita institutsiooni, milleks oleks vallavalitsus.

Tänukirja (§ 6) jagamine jätkub sarnaselt nagu varem, esitajad võivad olla kõik, otsuse tunnustuse jagamise kohta teeb vallavanem. Neid jagatakse vallale osutatud teenete eest füüsilistele või juriidilistele isikutele. Käteandmise ajaks on vastavalt avaldusega seotud vastava valdkonna üritused aastaringelt. Tänukirja jagamise piiramist kaalusime (täendus muidu devalveeruks), aga kuna tänu erinevate valdkondade eripäralt jagatakse neid kohati väga suurel hulgal korraga (nt parimate õppurite osas 50-60 tk), siis otsustusprotsessi viies vallavalitsusele, oleks see kokkuvõttes liiga koormav. Tamsalu poolel oli ka volikogu tänukiri, mida jagati väga harva, seega seda tunnustusavalduse liiki edaspidi ei kasutaks.

Eritunnustusavalduste liikidest on veel konkurss "Kaunis kodu" (§ 7), mis propageerib oma elamu või elamu ümbruse korrashoidmist, et valla üldpilt sellest paraneks ja oleks eeskujuks teistele. Siin on väljatöötatud korralik juhend, koos erinevate kategooriatega, mille kinnitab vallavalitsus. See tunnustuslik oli omane nii Tapa kui Tamsalu (teise nimega "Ilus kodu") osas. Samuti on Tamsalust pärit ilus traditsioon väärtustada perekonda ja seda heade emade ja isade osas. Seda traditsiooni on soov kindlasti kasutada, kandideerimistingimused on lihtsad ja ühetaolised (§ 8). Tunnustust jagame vastavalt emade ja isadepäeval, millega seoses soovime jagada ka nn "beebilusikaid", tunnustades nii peresid ka laste sündide puhul (§ 9). See viimane tunnustusavalduste liik on olnud samuti omane mõlemale vallale, kusjuures Tamsalus oli see reglementeeritud, Tapol mitte.

Tamsalus oli veel noorsportlaste tunnustamine. Sisuliselt läheb see uue tunnustuse aasta tegu alla üldalustel kategoorias "sport-kultuur", millele ei kaasne rahalist preemiat. Noorsportlastele samas nn preemia määrata aga tulevase uue ühingute toetuskorra alusel stipendiumina, mida seni on rakendanud eelmine Tapa vallavalitsus. Tamsalus oli hariduspreemiate jagamine, mida edaspidi samuti selliselt ei tehta, haridus ja sh ka noorsootöö parimaid tunnustatakse aasta tegu osas kategoorias "haridus ja noorsootöö", parimate õppurite päeval või õpetajate päeval saab jagada tänukirju, nagu sarnaselt kõikides teistes valdkondades.

4. Tunnustamisavalduste liikide maksvus, eelarve kujundamine

Kokkuvõttes eelarveline panus seniste kehtivate kordade osas võrreldes uue korraga ei suurene. Rahalisi tunnustusavalduste liike peale aukodaniku, teenetmärgi pole, muude liikide osas saab kasutada ka kinkekaarte ja seda vastavalt eelarvelistele võimalustele. Siinpuhul konkurss "Kaunis kodu" on erandiks, kus kinkekaardi suuruse määratleb vallavalitsus ja see on aastas 100-200 eurot. Aukodaniku puhul on olnud kuni 300 eurot, samuti ka teenetmärgi puhul. Kui tunnustatavate arv suureneb, võib ka eelarve suurened, kuid siin igal aastal on eelarves ees oma lõpppiirang (Tapa puhul nt kuni 2500 eurot aastas), millega on siiani hakkama saadud.

Suurim kulu on hõbedast tehtud beebilusikad, kuid see raha on eelarves alati olemas olnud (valla esinduskulud). Samuti maksavad aumärk, teenetemärk, mille uue kujunduse tegemisel lisanduvad ühekordsed matriitsikulud, need oleme arvestanud ürituste korraldamise kuludesse, edaspidi liidame nad ka koos aasta tegu kujudega (võiks jääda samaks nagu aastategija puhul) muude tunnustusavalduste liikide summadega, mille lõppsumma võib küündida 2019. aastal 3500 euron.

Eraldi teema on valla meened, mida antakse koos muude tunnustustega ja on kulu poolelt planeeritud valla esinduskulude alla. Need tellitakse 1-2 korda aastas (kruusid, pastakad, märkmikud, erimeened jms).

Eelnõu ja seletuskirja koostaja: kultuurispetsialist Indrek Jurtšenko.